

مناسک همراه

گزیده‌ای از مناسک حج
سال ۱۳۹۴

گروه فقه و حقوق
پژوهشکده حج و زیارت

عنوان و نام پدیدآور: مناسک همراه: گزیده‌ای از مناسک حج
سال ۱۳۹۴

مشخصات نشر: تهران: مشعر، ۱۳۹۴.

مشخصات ظاهری: ۱۴۴ ص.

شابک: ۳-۶۱۶-۵۴۰-۹۶۴-۹۷۸

وضعیت فهرست‌نویسی: فبیای مختصر

یادداشت: فهرست‌نویسی کامل این اثر در نشانی

<http://opac.nlai.ir> قابل دسترسی است.

شناسه افزوده: حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت.

بروهشکده حج و زیارت

شماره کتابشناسی ملی: ۳۸۴۸۴۷۹

مناسک همراه

گزیده‌ای از مناسک حج سال ۱۳۹۴

تهیه و تدوین: بروهشکده حج و زیارت

ناشر: مؤسسه فرهنگی هنری مشعر

چاپ و صحافی: چاپخانه مشعر

نوبت چاپ: اول - تابستان ۱۳۹۴

شمارگان: ۳۰۰۰ نسخه

بها: ۱۰۰۰ تومان

شابک: ۳-۶۱۶-۵۴۰-۹۶۴-۹۷۸

ISBN: 978-964-540-616-3

مراکز پخش و فروشگاه‌های مشعر:

تهران: تلفن: ۰۲۱-۶۴۵۱۲۰۰۳

قم: تلفن: ۰۲۵-۳۷۸۳۸۴۰۰

فهرست

۱۵ دیباچه

فصل اول: احرام

۱۹ گفتار اول: میقات

۱۹ مکان احرام از طرف مدینه منوره

۲۰ عبور غیر عمدی از میقات بدون احرام

۲۱ عبور از محاذی میقات بدون احرام

۲۳ کسی که بدون احرام از میقات گذشته با امکان

۲۴ راهکارهای احرام بانوان معذور در میقات شجره

۲۵ احرام با نذر

۲۶ اذن شوهر در نذر احرام بانوان

۲۶ محل احرام حج

- گفتار دوم: نیت احرام ۲۷
- عمره تبرعی به نیت چند نفر ۲۷
- قصد ترک محرمات در حال محرم شدن ۲۷
- گفتار سوم: تلبیه ۲۸
- ذکر واجب تلبیه ۲۸
- وقف به حرکت و وصل به سکون در تلبیه ۲۸
- زمان قطع تلبیه ۲۹
- گفتار چهارم: مسائل متفرقه احرام ۳۱
- مسئله عمره تمتع با عمره مفرده بعد از انجام حج ۳۱
- فاصله بین دو عمره مفرده ۳۲
- تغییر ماه و سال جدید ۳۳
- خروج از مکه بعد از عمره مفرده و ۳۴
- خروج از مکه بعد از عمره تمتع و ۳۵
- گفتار پنجم: محرمات احرام ۳۶
- وصل کردن حوله احرام با سنجاق و سوزن ۳۶
- استفاده از کمربند دوخته برای مردان ۳۷
- پوشیدن دمیایی دوخته برای مردان ۳۷
- بند دوخته ساعت مچی ۳۸
- استظلال در شب ۳۸
- استظلال از تنعیم تا مسجد الحرام ۳۹
- کفاره استظلال حتی در حال ضرورت و اضطرار ۴۰

- استظلال با سایه متحرک در مسیر حرکت بعد از ۴۰
- نشان دادن زیور آلات معمول به مرد توسط زن محرم ۴۱
- استفاده ماسک توسط بانوان ۴۱
- پوشیدن دستکش برای بانوان ۴۲
- نگاه در آینه ۴۲
- کفاره چرب کردن بدن در فرض اضطرار ۴۲
- خوردن و بوییدن میوه‌های خوش بو ۴۳

فصل دوم: طواف

- گفتار اول: محدودیت طواف ۴۵
- حد مظاف ۴۵
- طواف و نماز از طبقه اول سائ طیزی ۴۷
- طواف از طبقه دوم مسجد الحرام از طبقه دوم سائ جدید ۴۸
- گذاردن دست روی دیواره حجر اسماعیل در حال طواف ۴۹
- گذاردن دست به کعبه هنگام حرکت در حال طواف ۵۰
- گفتار دوم: طهارت از حدث در طواف ۵۰
- رخ دادن حدث در حال طواف و نحوه تدارک ۵۰
- شک در وضو یا غسل بعد از اتمام طواف ۵۲
- انکشاف بطلان وضو در عمره تمتع بعد از تقصیر ۵۳
- انکشاف بطلان وضو بعد از اتمام حج ۵۴

- ۵۶..... وظیفه مسلوس و مبطون نسبت به طواف و نماز آن
- ۵۶..... وظیفه مسلوس
- ۵۷..... وظیفه مبطون
- ۵۸..... گفتار سوم: طهارت از خبث در طواف
- ۵۸..... حکم خون معفو در نماز برای طواف
- ۵۸..... حکم محمول متنجس غیر سائر در طواف
- ۵۹..... نجس شدن بدن و لباس در حال طواف
- ۶۰..... حکم حصول علم به نجاست از اول طواف در اثناء طواف
- ۶۰..... گفتار چهارم: بطلان طواف
- ۶۰..... حکم بطلان طواف ا سعی
- ۶۱..... گفتار پنجم: قطع طواف
- ۶۱..... قطع طواف مستحب
- ۶۱..... قطع طواف واجب بدون عذر
- ۶۳..... قطع طواف به خاطر عذر مریضی
- ۶۵..... قطع طواف به خاطر شرکت در نماز جماعت
- ۶۷..... گفتار ششم: حکم زیاده، نقصان و...
- ۶۷..... کم کردن سهوی از طواف
- ۶۹..... زیادی سهوی در طواف
- ۷۰..... شک در اشواط طواف
- ۷۱..... ظن در اشواط طواف
- ۷۱..... وظیفه کثیر الشک

- ۷۲..... استمرار طواف در حال شک، تا اینکه به یقین می‌رسد.....
- ۷۳..... گفتار هفتم: احکام طهارت بانوان در طواف.....
- ۷۳..... شرطیت استمرار جریان خون در سه روز اول عادت.....
- ۷۳..... نقاء متخلی.....
- ۷۴..... وظیفه مستحاضه کثیره در طواف و نماز.....
- ۷۶..... ورود مستحاضه متوسطه و کثیره به مسجدین.....
- ۷۷..... میامین.....
- ۷۸..... گفتار هشتم: احکام پوشش بانوان در طواف.....
- ۷۸..... حکم نه آن شدنی سستی از موی بدن زن در حال طواف.....
- ۷۹..... حجاب زن در حال طواف.....
- ۸۰..... گفتار نهم: نیابت در طواف.....
- ۸۰..... حکم نیابت در بعضی امور طواف.....

فصل سوم: نماز طواف

- ۸۱..... فاصله گذاشتن بین طواف و نماز طواف.....
- ۸۴..... مکان نماز طواف.....
- ۸۷..... تقدم زن بر مرد در مسجد الحرام و محاذات آنان.....
- ۸۷..... حکم عاجز از قرائت صحیح در نماز طواف.....
- ۸۹..... حکم ظن در رکعات نماز طواف.....
- ۸۹..... حکم ظن در افعال نماز طواف.....

فصل چهارم: سعی

- گفتار اول: مکان سعی ۹۱
- سعی در مسعای جدید ۹۱
- سعی در طبقه فوقانی ۹۱
- سعی در طبقه زیرزمین ۹۲
- گفتار دوم: زمان سعی ۹۲
- آخر سعی تا شب ۹۲
- آخر سعی تا روز بعد ۹۲
- گفتار سوم: کیفیت سعی ۹۳
- سعی بر روی زمین یا سواره ۹۳
- موالات در سعی ۹۴
- نشستن در بین صفا و مروه در هنگام سعی ۹۴
- گفتار چهارم: احکام شک و حال در ۹۵
- زیاد کردن در سعی از روی فراموشی ۹۵
- زیاد کردن در سعی از روی جهل ۹۵
- علم به نقصان سعی بعد از تقصیر عمره تمتع ۹۶
- قطع سعی و از سرگیری آن ۹۶
- استمرار سعی با حالت شک ۹۷

فصل پنجم: وقوفین

- ۹۹ بیتوته شب عید تا طلوع فجر در مشعر
 ۱۰۰ وقوف در مشعر از طلوع فجر تا طلوع آفتاب روز عید
 ۱۰۰ زمان کوچ شبانه معذورین و بانوان از مشعر به منا
 ۱۰۱ بازگشت همراهان معذورین به مشعر برای ...
 ۱۰۲ تذکره عمدی وقوف بین الطلوعین مشعر

فصل ششم: اعمال روز عید قربان

- ۱۰۵ گفتار اول: ترتیب اعمار
 ۱۰۵ رعایت ترتیب اعمال قربان
 ۱۰۶ گفتار دوم: رمی
 ۱۰۶ رمی جمرات در توسعه عرضی
 ۱۰۷ رمی جمرات از طبقه دوم
 ۱۰۸ رمی شبانه جمره
 ۱۰۹ تخییر معذورین بین رمی شبانه و نیابت در روز
 ۱۱۰ شک در عدد رمی بعد از انصراف از آن و قبل از قربانی
 ۱۱۰ ذن در رمی از طرف معذورین
 ۱۱۱ گفتار سوم: حلق و تقصیر
 ۱۱۱ کتفا به ناخن گرفتن در تقصیر

- کفایت حلق و چیدن موی محرم دیگر. قبل از ۱۱۲
- سر تراشیدن بین عمره تمتع و حج ۱۱۳
- حلق در سفر اول حج برای مردان ۱۱۳
- تاخیر حلق یا تقصیر از روز عید ۱۱۴
- حلق و تقصیر شبانه بعد از روز عید ۱۱۵
- گفتار چهارم: قربانی ۱۱۵
- ایمان ذابح ۱۱۵
- تذیبات قربانی ۱۱۶
- حجیر عذر قربانی و حکم حلق و تقصیر ۱۱۶

فصل هشتم: بیتوته در منا

- مقدار واجب در بیتوته ۱۱۹
- محاسبه نیمه شب برای بیتوته ۱۲۰
- حکم خروج از منا و بازگشت قبل از نیمه روز در دهم ۱۲۱

فصل نهم: طواف نساء

- نیت نایب در طواف نساء ۱۲۵
- تقدیم طواف نساء بر تقصیر ۱۲۵
- اکتفا به یک طواف نساء برای چند عمره ۱۲۶
- دایره حرمت تمتعات قبل از طواف نساء ۱۲۶

فصل نهم: نیابت

- نیابت معذور با عذر طاری ۱۲۹
- وظیفه نایب در تقلید ۱۳۰
- نیابت شخص مستطیع ۱۳۱
- نیابت در عمره و حج واجب توسط نایبی که ۱۳۲

فصل دهم: مسائل مشرقه

- گفتار اول: تقلید ۱۳۵
- بقاء بر تعبد میت ۱۳۵
- گفتار دوم: نماز در زمین اهدا قرآن ۱۳۸
- تخیر بین قصر و اتمام ۱۳۸
- شرکت در نماز جماعت اهل سنت (غیر استادهای) ۱۳۹
- نماز جماعت استادهای ۱۳۹
- نماز جماعت اهل تسنن و خواندن آیات سجده توسط ۱۴۰
- نماز در هواپیما ۱۴۱
- سجده بر فرش در مسجد النبی و مسجد الحرام ۱۴۱
- قرآن‌هایی که در مسجد الحرام به زائران اهدا می‌شود ۱۴۲

دیباچه

مناسک حج برای حج که از ارکان مهم اسلام و دارای ابعاد مختلف سیاسی، عبادی، فردی و اجتماعی است، مانند هر آموزه های دینی احکام خاصی مقرر کرده است. این احکام که از آن به مناسک حج یاد می شود، دارای گستردگی و دقت زیادی است. تفاوت دیدگاه های مراجع عظام تقلید در این زمینه نیز اهمیت یادگیری دقیق مناسک را دوچندان می کند.

از این رو، گروه فقه و حقوق پژوهشکده حج و زیارت در راستای وظایف خود اقدام به تدوین و نشر مناسک حج مطابق با فتاوای امام خمینی و حواشی مراجع معظم تقلید نموده است، و هر ساله به جهت

آگاهی از تغییرات فتاوی مراجع عظام مورد تجدید چاپ قرار می گیرد؛ ولی حجیم بودن مناسک حج از یک سو و لزوم دسترسی سریع و آسان به احکام مبتلابه حج از سوی دیگر، تهیه و تدوین خلاصه‌ای از مناسک را بیش از پیش ضروری می نمود. در این راستا گروه فقه و حقوق بر آن شد تا گزیده مناسک مندرجه حج را مطابق آخرین ویرایش مناسک محشی حج ویرایش (۱۳۹۲)، با اشاره به شماره مسئله، تحت عنوان «مناسک همراه» تدوین و منتشر نموده و در اختیار روحانیان محترم کاروان‌های حج و عمره و حجاج و زوار بیت الله حرام قرار دهد. البته در موارد بسیار نادری که مسئله یا فتوی مناسک مطرح نشده بود، به کتب معتبر دیگر بساکن مراجعه شده است.

در این مناسک همراه فتاوی ۱۴ تن از مراجع عظام تقلید، آیات عظام: امام خمینی، خویی، گلپایگانی، فاضل لنکرانی، تبریزی، بهجت، سیستانی، شبیری زنجانی، صافی گلپایگانی، مکارم

شیرازی، سبحانی، موسوی اردبیلی، نوری همدانی
و مقام معظم رهبری ^{است برکت} ذکر شده است. امید
است این تلاش مشمول رضایت خداوند متعال
قرار گیرد.

این اثر تحت نظارت حجت الاسلام والمسلمین
«میرزا باقری»، توسط حجج اسلام «رضا
علی‌بی» و «سید درگاهی» و حمید کمالی اردکانی
تدوین شده است. فیقات همگان را از خداوند
متعال خواستاریم.

روه فتا و حقوق

پژوهنده حج و زیارت